

MIKES KELEMEN MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANTÁRGYVERSENY

2017. április 21.

6. osztály

A tételek kidolgozására szánt idő: 2 óra

I.

30 pont

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

Olyan, mintha álomban járna az ember. Az ég tündérszoknyakék.

– Na, gyere – mondta Tupakka –, megmutatom. (...)

Odafönn egy lelakatolt ajtó őrizte a vastag falú ház padlását, vele szemben az istálló tetőtere, dugig szénával. Vártam, hogy előhalássza buggyos nadrágja valamelyik rejtélyes zsebéből a tekintélyes lakatkulcsot. De nem, a szénapadlás felé terelt. Átböccölléztünk a süppedős szénatengeren. Az istálló homlokfalánál Tupakka szétkotorta a szénát. Ott volt. Akkorka, mint egy gyalogszék, de amúgy igen tekintélyes. Fényes rézcsövek tekergöztek benne, izmos dugattyúk jártak föl-alá, kicsiny pörgettyű, színes propellerek forogtak rajta, sisegtek a hajtószíjak, láncáttelemek, lendkerekek. Helyre kis masina volt.

– Na, ez az – mondta Tupakka. – Ez a manógyár.

Már éppen kezdtem értetlenül nézni, amikor csissz-csessz, nyiköri-nyekeri, kinyílt a gépezet végén egy ajtócska – olyanforma, mint a kakukkos óráé –, és tömött aktatáskával a hóna alatt kísértelt rajta egy vigyori manócska.

– Buff-buff. Huhu – mondta, és gyors léptekkel eltűnt egy rejtett szénaalagútban.

Azon tűnődtem, hogy most ez köszönt vagy ijesztgetett, amikor Tupakka újra megszólalt.

– Ez azért van, mert süt a nap.

– Mi van azért?

– Hogy vigyori.

– Mert ha nem süt?

– Akkor ajaj. Meg hajaj. Mert csendes esőben mélabús manócskák születnek, viharban mérgesek, szélben érdeseek, zivatarban kotnyelesek, éjjel titokzatosak, holdvilágosan bölcsek, viharoson rosszmájúak, akkor meg, amikor a Rohadtsarok felől jön a rossz idő, rontó-bontók.

– És mi lesz velük?

– Mi lenne?! Szétszélednek a világban, odaszegődnek egy-egy emberhez és vigyorogatnak, mélabúznak, mérgelnek, érdelnek, kotnyeleznek, titokzálnak, bölcseznek, rosszmájúlnak, rontanak-bontanak. Minden embernek jut belőlük. Olyiknak nem is egy. Jaj annak, akinek három rontó-bontója van.

Ijedten tekergettem a nyakam. – Nekem is van?

Tupakka göcögve nevetett. – Éppen négy.

Gyorsan a hátam mögé néztem. Na, de oda aztán nézhettem. Mert tudtam, anélkül is hogy Tupakka mondta volna, a manócskák, amint átmennek a szénaalagúton, láthatatlanok lesznek.

Forgott az agyam, mint a motolla. Jöttek sorra a mérgeim, az érdeim, a mélabúim, rontásaim-bontásaim. Hahó, de azért jókedvem is volt! S lehet, hogy bölcsen döntöttem néhá-néha? Milyen manóim lehetnek?

Na, sebaj, gondoltam, megkérdezem Tupakkát. De akkor már se Tupakka, se manógyár. Egyedül álltam ott, térdig szénában. Visszakecmeregtem a lépcsőig, és kopp-kopp, lejöttem. S odalenn a földön nagy tanácstalanságomban énekeltem. (...)

Olyan, mintha álomban járna az ember. Az ég tündérszoknyakék.

Neked vajon milyen manód van?

(Lázár Ervin: *A manógyár* – részlet)

1. Mutasd be a szöveg alapján a manógyárat! 5 pont
 2. Mi a feladatuk a manóknak? 5 pont
 3. Fogalmazz meg 5 kérdést, amelyet feltennél Tupakkának! 5 pont
 4. Gondolkodj el a történet záró kérdésén, és válaszolj rá 6-8 mondatban! 15 pont
- „Neked vajon milyen manód van?”

II.**40 pont**

Olvasd el a következő szöveget!

Sokan azt mondják, s magam is tapasztaltam, hogy a János nevű emberek élete igen változatos. Egyszer a szerencse szekerén ülnek, máskor pedig makrancos számárnak a hátán. Ha például nyáron által mezei utakon vagy éppen parlagi földeken járnak, a bogáncsok jobban megragadnak a lábszárakon, mint a Pál vagy éppen Dániel nevű emberek lábi ruháján. Másfelől azonban, mint ahogy mondám is, nemcsak a sors bogáncsai kedvelik ennyire őket. Hanem vidám és kalandos történetek is gyakrabban esnek meg velök, mint az előbb nevezett személyekkel avagy éppen a Salamon vagy Márkus nevű példás emberekkel.

(Tamási Áron)

Kicsoda lehet ez a János? Milyen vidám, viszontagságos-kalandos történetek eshettek meg vele? Írd meg egyik ilyen történetét 1,5-2 oldalban! A címadásról se feledkezz meg!

III.**20 pont**

1. Az alábbi kérdő mondatok tartalmazzák a választ is. Keressétek ki őket, majd írjátok le!

Segít a példa!

10 pont

Pl: Mi van az irgalmasnővér kötényében? – Válasz: alma

Milyen nemzetiségű a cigarettatárca tulajdonosa?

Mit csinál a kutya, amikor a dugattyú jár?

Mi található a kinti büfészekrény tetején?

Mi kergette ide a boszorkányt?

Mi történik a hússal, míg a szakács csücsül?

2. A kiemelt szavakat helyettesítsd azonos alakú szavakkal!

Megdördült a **mennybolt**.

A tűz erősen **lángol**.

A kenyeret **megvágja**.

Nem tartja be a szavát.

Nyolc **személy** jelentkezett a versenyre.

Az a **fontos**, hogy ne félj.

Sok kisgyerek **retteg** a sötétben.

Mindkét **csoport** igyekszik meggyőzni a másikat a maga igazáról.

A jég **reped** a lábunk alatt.

Lebarnult a **pocakod** a nyáron.

Megjelenés: 10 pont

Összesen: 100 pont